

Mooduli nimetus: Kaasaegne kirjandus kui inimolu peegel

Mooduli lühikirjeldus:	Moodul on suunatud ilukirjanduse huvilistele, kes soovivad tutvuda meie kultuurieluga reaalses, sukelduda tänast maailma ja inimest peegeldavasse kirjandusse ja kirjanduse ümber toimuvasse ning kaasa mõelda samade probleemküsimustega, mis vaevavad ja/või vaimustavad meie kirjandusinimesi. Lähene kirjaniku kaasaegsuse mõistele kahest küljest: esiteks vaatleme kirjandust kui kultuurisündmust, mis toimub just nüüd ja praegu, teiseks kirjandust kui loomingulist väljundit ja võitluskeelt, mis võtab oma ainese otseselt oma aja kõige põletavamatest ühiskondlikest ja inimlikest küsimustest. Mooduli läbinu oskab leida teed Eesti tänase kirjanduselu peatänavail ja nurgatagustes, tunneb nn angažeeritud kirjanduse mõistet ja selle silmapaistavaimaid esindajaid meil ja mujal, oskab jälgida ja mõtestada oma ajas sündiva kirjandusliku loomingu suundumusi. Osaleja saab kätt proovida kirjandusloomes või -kriitikas, auhinnažürii töös, raamatu kujundamises ja/või reklaamimises. Igal kursusel on ette nähtud üks rühmatöö ja üks individuaalne ülesanne.
Mooduli tüüp (Kohustuslik/Valik)	Valik
Sihtrühm	G1–G3
Osalejate maksimaalne arv	36
Eeltingimused moodulis osalemiseks	Puuduvad
Mooduli kursused:	1. Kaasaegne romaan 2. Kaasaegne lühiproosa 3. Kaasaegne luule

1. Kursuse nimi: Kaasaegne romaan

Ainekava koostanud õpetaja(d)	Maria Esko
-------------------------------	------------

Maht ja korraldus	18x70 kontakttundi, 2x70 kirjandusüritus ja iseseisev töö
Kursuse toimumise aeg ja koht	I trimester, PERG-i hoones (va. kirjandusüritus)
Kursuse lühikirjeldus ja eesmärgid	Esimesel kursusel õpime tundma ja kasutama kaasaegsuse mõistet ilukirjanduse kontekstis, teeme ülevaate romaanižanri hetkeseisust ja tulevikust, silmapaistvamatest kaasaegsetest romaanikirjanikest, loeme ja analüüsime katkendeid nende teostest. Samuti saame teada, kuidas Eestis raamatut kirjastatakse ja lugejale kommu­ni­keeritakse, ning osaleme võimalusel mõne värske romaani esitlusel. Enamik kohtumisi keerlevad ühe küsimuse või küsimuste põimiku ümber, mida lahates viime end kurssi kaasaegse kirjandusloome temaatikate, eetiliste probleemide ja ühiskondliku võitlusväljaga. Põhiline rõhk on Eesti ja eesti kirjandusel, aga vaatame ka mujale.
Kursuse tulemuse kujunemise viis	A/MA 1) Aruteludes osalemine 2) Rühmatöö 3) Individuaalne ülesanne
Õpitulemused	Osaleja: - tunneb kaasaegsuse mõistet ja oskab seda mõtestada tänapäeva (ilu)kirjanduse kontekstis; - omab ülevaadet romaanižanri värskematest tegijatest, sisulistest ja vormilistest arengutest meil ja mujal; - on kursis raamatu valmimise, kujundamise ja reklaamimise protsessiga; - oskab kaasa rääkida ilukirjanduse eetilistes küsimustes; - oskab luua sisulisi seoseid ühiskondlike protsesside ja kirjandusloome arengusuundade vahel.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Vihik, rühmatöökõs sülearvuti

Kursuse ülesehitus:

Teema	Tundide arv	Märkused
Mis on kaasaegne romaan? Mis on noor romaan?	2	

Võitlev romaan ja kärekirjandus	2	
Tõlkeramat kui vahend ja vahendaja	2	
Mida kirjutatakse ja mida loetakse?	1	
Kust jookseb piir päriselu ja väljamõeldise vahel?	2	
Kas kirjanduses on kõik lubatud?	2	
Kuidas sünnib raamat ja mis toimub selle ümber?	3	Teematund, millele järgneb rühmatöö
Kuidas romaani arvustada? Kuidas (au)hinnata?	2	
Raamatuesitluse külastus ja analüüs	2	
Rühmatööde esitlemine	1	
Tagasiside ja varia	1	

2. Kursuse nimi: Kaasaegne lühiproosa

Ainekava koostanud õpetaja(d)	Maria Esko
Maht ja korraldus	20x70 kontakttundi, vajadusel iseseisev töö
Kursuse toimumise aeg ja koht	II trimester, PERG-i hoones
Kursuse lühikirjeldus ja eesmärgid	Teisel kursusel jätkame kaasaegsuse tunnusjoonte otsingutega lühiproosa erinevate vormide juures, mida õpime tundma ja analüüsima nii „tavalugeja“, autori kui ka kirjandusžürii seisukohast. Teeme põhjaliku sissevaate verivärskesse lühiproosasse Eesti tähtsamates kirjandusajakirjades ja valime 2025. aastal ilmunud lugude seast välja PERG-i novelliauhinna laureaadid. Vaagime autori mõistet, erinevaid rolle ja ülesandeid kirjandusmaastikul ja ühiskonnas ning kursuse

	lõpus usutleme vähemalt ühte tuntud kaasaegset autorit.
Kursuse tulemuse kujunemise viis	A/MA 1) Aruteludes osalemine 2) Rühmatöö 3) Individuaalne ülesanne
Õpitulemused	Osaleja: - oskab võrrelda ja analüüsida kaasaegse lühiproosa erinevaid vorme ning reaalses jälgitavaid muutusi; - tunneb Eesti kirjandusajakirju ja omaloomingu avaldamise võimalusi; - märkab ja mõtestab kaasaegse autori kirjanduslikke võtteid; - mõistab kirjandusauhinna žürii tööd ja oskab selles kaasa rääkida.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Vihik

Kursuse ülesehitus:

Teema	Tundide arv	Märkused
Mis on kaasaegne lühiproosa?	1	
Milline on kaasaegne autor ja mida ta teeb?	2	
Novell, lühijutt, miniatuur või laastuke?	2	
Lühiproosa eesti kultuuriajakirjanduses	2	
Kuidas lühiproosat lugeda, (au)hinnata ja arvustada?	3	
Eesti novell 2025	2	
PERG-i novelliauhind 2026	6	Rühmatöö paralleelselt teematundidega
Kümme küsimust kirjanikule	1	Kohtumine Eesti kaasaegse autoriga
Tagasiside ja varia	1	

3. Kursuse nimi: Kaasaegne luule

Ainekava koostanud õpetaja(d)	Maria Esko
Maht ja korraldus	18x70 kontakttundi, 2x70 kirjandusüritus, vajadusel iseseisev töö
Kursuse toimumise aeg ja koht	III trimester, PERG-i hoones (va. kirjandusüritus)
Kursuse lühikirjeldus ja eesmärgid	Mooduli kolmas kursus on pühendatud (ennekõike) Eesti kaasaegsele luulele. Tutvume luuleskeene(de) säravaimate tegijate ja ka alles alustavate autorite ja nende loominguga, mida õpime mõtestama tänase (Eesti) inimolu raamistikus. Samuti tutvume põhjalikumalt kirjanduskriitiku tööga ja analüüsime tekstinäiteid arvustaja pilgu läbi. Viime end kurssi kaasaegse luuletaja tüüpide, avaliku kuvandi, loometegevuse murede ja rõõmudega, uurime mõningaid levinud stereotüüpe, kaardistame luuleelu tulipunkte meil ja naabruses ning osaleme ühel lavaluuleüritusel.
Kursuse tulemuse kujunemise viis	A/MA 1) Aruteludes osalemine 2) Rühmatöö 3) Individuaalne ülesanne
Õpitulemused	Osaleja: • omab ülevaadet Eesti tähtsamatest kirjandussündmustest ja rahvusvahelisest kirjanduskoostööst; • orienteerub Eesti kaasaegse luule temaatikates, avaldumisvormides ja avaldamisviisides; • tunneb kaasaegse autori kui rolli erinevaid tahke ja mõjualasid ning loovisiku olukorda ja võimalusi Eestis; • on võimeline lähenema kirjandusele kriitiku seisukohast.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Vihik, rühmatöökärsülearvuti

Kursuse ülesehitus:

Teema	Tundide arv	Märkused
Mis on kaasaegne luule?	1	
Kuidas peab luulet lugema?	1	
Kaasaegse luuletaja aines	2	
Muusika ja lüürika piirialal	1	
Poeedi välimääraja	2	
Lavaluule vs kirjalik luule	3	Teematund, millele järgneb rühmatöö
Luule ja ühismeedia	1	
Luulekriitika ja -auhinnad	2	
Luulesillad välismaailmaga	2	
Luuleüritus ja analüüs	2	Külastame Tallinna luuleprõmmu, k6vn kirjandusõhtut vm luuleüritust
Loovisik Eestis: õnnetus või võimalus?	1	
Tagasiside ja varia	2	

